

כאשר הגיע פיטר ייטס לפסטיבל הסרטים בברלין, כבר ידע שסרטו המלביש מועמד לחמישה פרסי אוסקר שיחולקו בסוף חודש זה. המחזה שעובד לקולנוע, על מערכת יחסים בין כוכביאסטרון מודקן, המסייר עם לקתו בעריהשה של אנגליה השטועה כימי מילחמת העולם השנייה, ובין המלביש שלו, זכה בתשואות רבות כשהוצג על בימות לונדון וברודוויי.

טום קורטני, שגילם את המלביש בשתי הגרסות, עבר גם אל הגרסה הקולנועית (הוא אחד המועמדים לאוסקר), ואילו את תפקיד השחקן המזדקן גילם בקולנוע בלבר, אלברט פיני (גם הוא מועמד לאוסקר).

המחזה מתרכז בחיים שמאחרי הקלעים. בתור שכוה, הוא מהווה עוד הפתעה בקאריירה של הבימאי הבריטי פיטר ייטס. המאופיינת בכך בשום דבר אינו מאפיין אותה. הוא עשה סרטים מכל הסוגים והוכיח מיומנות ככולם. בין אם מדובר בסרטי פעולה (בוליוט), סרטי מתח (עד ראייה), אגדות בריוניות (קראל) או סרטי אווירה ונעורים (תרגילים בהתבגרות). לכן, כאשר פוגשים אותו אישית, אייפאשר שלא להתחיל משאלת הבחירה האישית שלו.

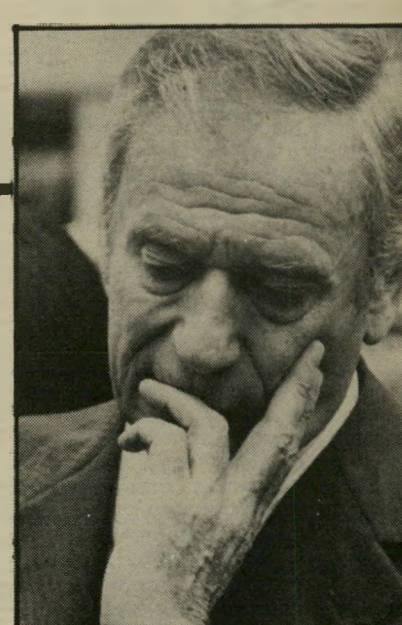
כיצד אתה נומר את הנושאים לסרטים שאתה עושה?

הדמויות הן המושכות אותי לתסריט מסויים. אני יודע שאנו חיים בתקופה שבה כל בימאי חייב להיות בעל סיגנון מסויים, אלא שבמיקרים רבים, פירוש הדבר הוא שכרי להיצמד לסיגנון, הבימאי נאלץ לחזור בלי הרף על אותם הסרטים. ואם התסריט שבידו אינו מתאים לך, הוא כופה את הסיגנון על התסריט.

אני מעדיף לבחור סיפורים בזכות מעלותיהם, ואני משתדל להיות נאמן להם ככל האפשר. לא להכתיב לסיפור את האופי שלי, אלא להבליט את האופי שלו.

מכאן מובן, שחשיבות התסריט היא גדולה מאוד בעיניך. באיזו מידה אתה מעורב בכתיבה עצמה?

אני חייב להיות מעורב, כי אני אחראי למסך. השיטה בדרך-כלל היא כזאת: אני משוחח עם התסריטאי לפני שהוא מתחיל לכתוב, ואנחנו קובעים לעצמנו את הגישה הכללית. הוא יושב בבית וכותב. כשהוא מסיים אנחנו נפגשים שוב, בורקים את כל הצדדים של התסריט ומחליטים

איב מונטאן נגד הימין הקיצוני

לא בא בחשבון שאשוב כרגע זה לכר או "לכימה". הרובר הוא איב מונטאן, זמר-שחקן בתחילת שנות ה-60 של חייו, שזכה בשנה האחרונה בכל מישאל רע-הקהל כרמות הגבר האיראלי בעיני האשה הצרפתית. מזה כמה חודשים מתחוק והולך הרושם שמונטאן אינו מרוצה עוד ממעמדו כסופר-כוכב. הוא רוצה יותר. זה התחיל בסוף 1983. כאשר הוזמן להופיע בתוכנית טלוויזיה ארוכה ומיוחדת שהוקדשה לו, ובה שבר את כל שיאי ההאזנה המקובלים בצרפת. במיסגרת אותה התוכנית רובר לא רק על מונטאן, אלא גם על מונטאן, האיש הפוליטי שמאו תחילת הקאריירה שלו נקט עמדות פוליטיות נחרצות.

פאטרישיה היצ'קוק מגלה בראיון בלעדי לעדנה פיניו:

"לאבי היה רק יועץ אחד - אמי!"

אשה קטנה כאמצע 50 שנותיה פתחה לי את רלת חדרה שבבית-המלון אינטרקונטיננטי ננטאל בברלין. בלי סוכנים ובלי הנערה הקבועה, מטעם חברת יחסי-הציבור, שתפקידה לחלץ את המרואיין ממזכים מביכים, או מראיון ארוך מדי.

אחרי הכל היתה גברת זו אחת האורחות המרתקות ביותר בפסטיבל ברלין אחרי שהקרנת המישה מסרטי אביה נגסו בכוח המשיכה של סרטים חדשים ורעננים שהוצגו שם. נרמה היה לי כי היתה זו עוד מתיחה של גאון-מתח. כאילו ראיתי את פניו העגלגלים של היצ'קוק מציעים מאקרי הקלעים בקריצה ערמומית - לא יעזור לכם רבותי. הקהל לא רוצה לראות קולנוע פוליטי ולא מעניין אותו לחוות כאיזה ניסיון אוונגארדי יבש - כל מה שהוא רוצה זה שעתים הגונות של בידור מיקצועי! וזה בדיוק מה שהוא מקבל אצלי! ואם נרמה לכם שאני מת כבר יותר משנה לכו לקולנוע ותראו שרק מתחתי אתכם. בעצם אני חי - ועוד איד!

אכן, כבר כמה חודשים משתוללים המשת והיצ'קוקים, המשוחררים (שחזרו לבלותה של מישפחת היצ'קוק, אחרי שזכויותיה של פאראמונט עליהם פקעו) על בדי העולם. בפסטיבל נידיוק התפקעו מצחוק כשכותרות העיתונים ישרו: "כוכב חדש נולד לקולנוע - ג'יימס סטיוארט בחחלון האחורי".

כאבוריא, את-ההגוש המושלג חילק הפסטיבל לסרטי פנטסיה פרס מיוחד על שם היצ'קוק. בעולם כולו החלו מציגים את המשת הסרטים בזה אחר זה (בישראל התחילו בחחלון האחורי) והקופות חוגגות כמו היתה זו הצגת כבודה.

הגברת הקטנה - בתו של הגאון, שחקנית תיאטרון בעצמה ומי שהשתתפה בתפקידים קטנטנים בשלושה מסרטי אביה, הנראית כמו אחות בית-ספר בלבושה המסודר ובתיאטרותה השמרנית מגלה כי היא בעצמה משתאה נוכח התופעה: "אני מופתעת, נרגשת, מתפעלת. לא

יחד מה צריך לשנות. הוא חוזר ועורך את השינויים, ושגב אנו נפגשים, וחוזר חלילה, עד לתחילת הצילומים. התהליך הזה יכול להישנות 16 או 17 פעמים.

האם כך קרה גם במיקרה של המלביש?

בהחלט. ראיתי את ההצגה בניו-יורק ואחרי-כך ישבתי יומיים עם המחזאי, רונאלד הארווד, כדי לברר אם יש בתוך המחזה שלו חומר לסרט, כי לא היה לי שום עניין לצלם הצגה, גם אם מוצלחת יותר, ולהעביר אותה למסך כמות שהיא. חיפשנו נקודות נוספות שאפשר להאריך, תחומים שאפשר להרחיב עליהם את הדיבור, דברים

שאפשר להעביר אל הצופה בעזרת התמונה בלבד, ולא רק באמצעות הדיאלוגים.

במהלך הצפייה בסרט, נוצרת הרגשה שמערכת היחסים בין המלביש לשחקן, עברה שינוי מסויים.

אינני בטוח בכך. אחת הבעיות שהיו לי עם המחזה המקורי, היתה העובדה שכל הדמויות העריצו את השחקן, אבל לצופה לא היה ברור מדוע. מלשם כך הוספנו כמה סצינות - ביניהן סצינה בתחנת-רכבת - המסבירות טוב יותר את דמות השחקן ואת הכאריזמה המיוחדת שלו, והן מוסיפות גם ליצירת התחושה הנכונה השוררת בתוך להקת תיאטרון נודדת.

פאטרישיה היצ'קוק אבא - חי או מת?

מישפט פאראדין. הוא לא היה בטוח שגרגורי פק הוא אכן הבחירה הנכונה.

חוז מזה, אם היה אדם אחר שאיתו היה מתייעץ והיה שומע לו ככל דבר היתה זו אמי. היא היתה הפוסק האחרון בכל התלבטות. אשר ליחסו לשחקנים - נכון שעולם לא יצר סיפור עבור כוכב מסויים. הוא היה כוחר בשחקנים רק אם התאימו לסיפור ולא להיפך. אבל אין זו אמת שהשתמש בהם כככלים חסרי דעה - הוא דרש מהם מיקצועיות מושלמת ופירושה בעיניו היה, כי שחקן צריך להביא עימו מן הבית משהו נוסף על מה שניתן לו במיסגרת הסיפור. הוא לא רש משחקניו שיהיו דחלילים. אני זוכרת את בימת ההסרטה שלו כמקום שקט מאוד, ללא הרמת קול, עם המון הומור והרגשה מתמדת של אושר עליון.

כשחקנית, שהיא גם בתו, תחת שרכיטו, היה זה קשה יותר או קל יותר? הוא נהג בי כנכל שחקנית אחרת. הלא אמרתי זאת מקודם, אבא היה מיקצועי?"

מה הניע אותך לבחור באלברט פיני לתפקיד השחקן. למרות שהוא צעיר הרבה מן הדמות שהוא מנסה מי שגילם את התפקיד בתיאטרון בלונדון היה פרדי גונס (שהופיע בסרטו הקודם של ייטס, קראל).

ובניו-יורק היה זה מול רוגרס, שניהם בני גילו של השחקן במחזה. ראשית, משום שרציתי מאוד לעבוד עם פיני. בנוסף לכך, הרגשתי שאני זקוק לשחקן עם הרבה מרץ וחיוניות. על הבימה הוכתב הקצב של ההצגה, ברוב הזמן, על-ידי הדמות של המלביש. אני ניסיתי להגיע לאיזון בין שתי הדמויות, סכרתי שנוכחותו של פיני תהיה מעניינת יותר,

מונטאן לשילטון?

יחוסלו כמו ארנבות. כשרוצים להגן על הרמוקראטיה, אין מפנים את הלחי השניה." האם אין סכנה שהלהט האנטי-סובייטי שלו ירחוף את מאזינו לקיצוניות השנייה? יתכן, אבל מה אפשר לעשות, הוא אומר, מחנות-ליכוד קיימים כברית-המועצות, הכל יודעים שבתרי משוגעים הם תחליף לבתי-מישפט ומאשפוזים בהם כל מי שמתנגד לשילטון ולא נוח להביאו לדין, ואיש אינו מטיל עוד ספק שהמישטר שם מבוסס על בינוניות, אפרוריות והונחה.

מונטאן אינו מוכן עוד להשלים עם העובדות הללו בארצות, ואם הוא נלחם נגד הימין הפאשיסטי, חובה בעיניו להילחם, באותה המידה, נגד השמאל הטוטליטארי.

מכל זה מסתמן מונטאן חדש, פוליטיקאי הרובר בשם העם ונלחם למען מדיניות שמקומה אישם במרכז, ליבראליזם בורגני נאור. כך לפחות זה נשמע מן הדברים שהוא אומר. האם יילך ויממש את עמדותיו גם לפני הקלפי? אין לדעת. שחקן אחר, הקומיקאי קולוש, כמעט הכניס את כל צרפת במבוכה, כאשר זכה כ-12 אחוז מקולות הבחורים בבחירות האחרונות לנשיאות. וקולוש נחשב לליצן.

מונטאן הוא בהחלט דמות נערצת, וכפאריס יש האומרים שאם מותר לארצות-הברית לבחור בשחקן כושל לשעבר, לתפקיד הנשיא, אין שום סיבה שצרפת לא תתקשט, בראש המדינה, עם שחקן מצליח לשעבר.

שאומו מפלגה אומר מיסדר, ומי שאומר מיסדר אומר ויתורים - הרי לא שלל כלל את האפשרות שיקדיש את מירב זמנו, בעתיד הקרוב, לעניינים מדיניים.

הליצן הבדיח. מונטאן מתרעם על כך שהוא צריך להבהיר כי הוא מנגד לתופעות של הימין הקיצוני המתחזק בצרפת. הרי ברור שהוא, כגון למהגר איטלקי, אינו יכול להעלות על הדעת תמיכה בלחימה נגד מהגרים. עם זאת, הוא מציע לכל בני המהגרים ללמוד צרפתית היטב, ולהיטמע בתוך האוכלוסיה המקומית, אם כרצונם להיות כבית בצרפת.

כל עם הוא גזעני מטבעו, ואין לצפות שאריה יקבל באהבה את הנמר שיבוא לגזול ממנו את מונוה, הסכר. על שמירת מורשת אבות של המהגרים, או זהות עצמית, אין מונטאן מדבר כלל.

על מיטראן יש לו עדיין דיעה חיובית. הוא תמך בו בכחירות, אבל אינו יכול לתמוך בממשלתו, כל עוד יהיו בה נציגים סטאלי-ניסטיים. "אם אני מסתייג מחבריו של פיניושה, מותר לי להסתייג גם מחבריו של יארוולסקי," הוא טוען.

כאשר מזכירים לו את סכנות הימין המיליטאנטי, הוא מגייר את מימשל רגן כ-סופר-ימין של ילדי גן". מחסלים להם 250 חיילים בכחירות והם נסוגים. אני נאלץ להסכים עם הגנרל הצרפתי, שטען כי אסור לנו להסכים שחיילים שנשלחו ללבנון בשליחות שלום,